

Но тѣзи сръдства сѣ още по-ограничени у насъ за женскійтъ полъ. Забиколена съ дѣца, отрупапа съ кѣщ-
нѣ работѣ, жената има твърдѣ малко врѣме да ся грижи
за своето умствено развитіе. Мома още, тя не е изли-
зала отъ кѣщи (рѣчѣта ни е прѣимущественно за градо-
ветѣ), тя ся е готвила за единъ дѣятеленъ домашенъ по-
кончателно подчиненъ на мѣжа животъ. Всичко-то нейно
развитіе ся е сѣстояло въ това: да знае да плете, да преде,
тѣче, да знае да мѣси хлѣбъ, да готви ястіе и прч. Же-
нитѣ не сѣ пріемали и не пріематъ нѣкое колко-годѣ сво-
бодно участіе въ събрапіята на мѣжіетѣ си. Напълно под-
чинены на мѣжа, женитѣ у насъ сѣ осѣдени да бѣдѣтъ
вынѣжгы *пассивны*, и отъ тѣхъ е отнето всяко право да ся
смѣсватъ въ каквы да е общественны работы, да даватъ
своето мнѣніе ¹⁾ въ нѣкои важны или неважны въпросы,
които не ся отнасятъ до общицето ѣ. И тѣй нашитѣ же-
ны сѣ запрѣни въ тѣснѣйтъ кръгъ на кѣщѣтъ, въ кой-
то кръгъ тѣ прѣкарватъ днитѣ и годиниѣ си. За съжа-
леніе, и този кръгъ по-вечето е удушливъ; той повече
снижава и убива духътъ отъ колкото го възвишава и съ-
живява. А жената не може да излѣзе вѣнъ отъ този кръгъ.
Дѣ е прочее, сферата, въ коѣто жената бы имала възмож-
ность да обогатява познаніята си, или, тѣй да речемъ,
крѣгозорѣтъ поле на домашното свое житіе-бытіе? Дѣ е
сферата, въ коѣто нашата жена бы могла да почерпва що
годѣ възвишены идеякы, да почерпва съзнаніе за своето
человѣческо достоинство, за своето високо назначеніе и за
своитѣ сѣети длѣжности къмъ кѣщѣтъ и дѣцата си, как-
то и къмъ другитѣ? А на еднѣ женѣ е необходимо по-
добно съзнаніе, необходимо е за нейѣ душевно развитіе.
Въ рѣцѣтъ на женѣтъ сѣ дѣцата, тѣзи бѣдущи граждани.
Тѣхното отхранваніе, и душевно и тѣлесно, естествено
зависи отъ нейѣ, Но дѣ сферата, въ коѣто жената бы мо-
гла да ся научи на своитѣ светы и высокы длѣжности,

1) Наистинѣ, има жены, които сѣ пълновластни въ кѣщѣ и надъ
мѣжіето си, които поради това вършатъ всичко — и въ кѣщѣ и
вѣнъ отъ кѣщѣ — по дѣтовкѣтъ на женитѣ си. Но това е ис-
ключеніе и повече зависи отъ слабѣй-тъ характеръ или слабѣй-тъ
мозѣкъ на мѣжа, нежели отъ правото на женѣтъ.